

รายงานการประชุม
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒

วันจันทร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ – ๑๓.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมหว่ากอ ๑ - ๒ อาคารจัดรัสจามจุรี ชั้น ๑๔ สอวช.

ผู้มาประชุม

๑. นายศักรินทร์ ภูมิรัตน	ประธานกรรมการ
๒. เลขาธิการ ก.พ. (นายศิริโชค สาธุพันธุ์ แทน)	กรรมการ
๓. เลขาธิการ ก.พ.ร. (นางสาวสุนทรี สุภาสงวน แทน)	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายธวัชชัย จันทร์ไพศาลสิน แทน)	กรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ
๖. (นายสรนิต ศิลธรรม)	
๗. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๘. (นายอนันต์ แก้วกำเนิด แทน)	
๙. อธิบดีกรมบัญชีกลาง (นางภัทรพร วรทรัพย์ แทน)	กรรมการ
๑๐. นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	กรรมการ
๑๑. นายกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๒. นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ	กรรมการ
๑๓. นายบัณฑิต เอื้ออาภรณ์	กรรมการ
๑๔. นายไพรัช รัชชพงษ์	กรรมการ
๑๕. นายรุ่งโรจน์ รังสีโยภาส	กรรมการ
๑๖. นายวิจารณ์ พานิช	กรรมการ
๑๗. นายวีระพงษ์ แพสุวรรณ	กรรมการ
๑๘. นางศันสนีย์ ไซโยโรจน์	กรรมการ
๑๙. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการ
๒๐. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการ

๒๑. นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ	กรรมการ
๒๒. นางสีลาภรณ์ บัวสาย	กรรมการ
๒๓. นางสาวรณิ คำมัน	กรรมการ
๒๔. รองเลขาธิการ ก.พ.ร. ซึ่งเลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย (นางสาวสุนทรี สุภาสงวน)	กรรมการและเลขานุการร่วม
๒๕. ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)	กรรมการและเลขานุการร่วม
๒๖. ข้าราชการสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งเลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย (นางสาววิลาวัลย์ ตาน้อย)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม
๒๗. พนักงานสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่งผู้อำนวยการฯ มอบหมาย (นางสาวสิริพร พิทยโสภณ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ลาประชุม

๑. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๒. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๓. นายชูศักดิ์ ลิ่มสกุล	กรรมการ
๔. นายณรงค์ ศิริเลิศวรกุล	กรรมการ
๕. นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	กรรมการ
๖. นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล	กรรมการ
๗. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๘. นางอรสา ภาววิมล
๙. นางแนนน้อย เวทยพงษ์
๑๐. นางสาวศิษณุภรณ์ มานูวงศ์
๑๑. นางสาวศิวพร สนธิทรัพย์

สำนักงาน ก.พ.

๑๒. นางสาวบุรณี ศุภศิลป์

สำนักงาน ก.พ.ร.

๑๓. นายกฤตวิทย์ จันทร์แจ่มใส

สำนักงานประมาณ

๑๔. นายรุจิระ ไรจนเมธีสกุล

๑๕. นางสาววิรัชญา วิทิตปกรณ์

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

๑๖. นางลดาวัลย์ กระแสร์ชล

๑๗. นางสาววลัยทิพย์ โชติวงศ์พัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑๘. นายสุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ

๑๙. นางปัทมาวดี โพนกุล

๒๐. นางสมปอง คล้ายหนองสรวง

๒๑. นายพงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์

๒๒. นายอภิศักดิ์ ธีระวิสิษฐ์

๒๓. นางสาวสุรรัตน์ ชะนะมา

๒๔. นายปกรัฐ กนกธนาพร

๒๕. นายอมรเทพ อำนวยพล

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒๖. นางนำพร นิธิสุนทรวิทย์

๒๗. นายเผ่าพัชร รัตธรรมานนท์

กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม

๒๘. พลตรี สมเกียรติ สัมพันธ์

๒๙. พลตรี หม่อมหลวง ประวีร์ จักรพันธุ์

๓๐. พันเอก กิตติ รัตนดิษฐ์

๓๑. พันเอก ศุภโชค สมรรคเสวี

๓๒. พันเอก เพิ่มพร จงประสิทธิ์

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

- ๓๓. นางสาววิภารัตน์ ตีอ่อง
- ๓๔. นายศุภโชค สมบูรณ์กุล
- ๓๕. นางสาวพนารัตน์ พันสจุฑาบุลย์
- ๓๖. นางสาวสดตกมล เกียรติพานิช
- ๓๗. นางสาวนริศรา เมืองสว่าง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

- ๓๘. นายสันติ เจริญพรพัฒนา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ๓๙. นางปริยา โทณะพงษ์

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

- ๔๐. นางวิไลพร เจตน์จันทร์

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

- ๔๑. นางสาวเสาวรัจ รัตนคำฟู

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

- ๔๒. นางสาวนिरดา วีระโสภณ
- ๔๓. นายสุชาติ อุดมโสภกิจ
- ๔๔. นางสาวสลิลวรรณ กลับประสิทธิ์
- ๔๕. นางสาวศรีฉัตรฯ ไชยวงศ์วิลาน
- ๔๖. นายชาญวิทย์ อุดมศักดิ์กุล
- ๔๗. นางสาวมณีนยา ชุณหะวัณนิยานนท์
- ๔๘. นางสาวภาณิสสา หาญพัฒน์นันท
- ๔๙. นางสาวภัทรธิรา เกื้อกิม
- ๕๐. นางสาวชนิดา แสนสะอาด
- ๕๑. นายภาสพงศ์ อารีรักษ์
- ๕๒. นายนรชัย รังสีวิจิตรประภา
- ๕๓. นายอานนท์ ตานะเศรษฐ์
- ๕๔. นางสาวรินรพี งามแสง

๕๕. นายมหัทธนะ พงษ์อักษรชัย

๕๖. นายศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล

๕๗. นายศุภวิริยะ สรณารักษ์

๕๘. นางสาวสุภาวดี สอดสี

เริ่มประชุมเวลา ๑๑.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งที่ประชุมทราบว่า การประชุมผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (รอว.) มอบหมายให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ออกแบบและพัฒนาระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ระบบการทำงานด้านการอุดมศึกษา ระบบการจัดสรรและบริหารทุนของประเทศ และระบบโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

ที่ประชุมมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งควรมุ่งเน้นหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. มุ่งเน้นวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายมากกว่าการกำหนดกฎระเบียบ
๒. คำนึงถึงการเรียนรู้ในรูปแบบ Learning loop
๓. ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการร่วมดำเนินการ (Coordination) โดยให้มีการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ไม่ใช่เพียงแค่ระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) แต่ควรเชื่อมโยงระบบสำคัญของประเทศด้านอื่นๆ ด้วย
๔. คำนึงถึงกลไกที่ทำให้ อววน. ทำหน้าที่ส่งเสริมให้ตอบสนองนโยบายต่างๆ เช่น กลไก Change management กลไกและวิธีการดำเนินงานของสำนักปลัดกระทรวงฯ (สป.อว.) ด้านการอุดมศึกษา กลไกการจัดสรรทุนของหน่วยงานให้ทุน และกลไกงบประมาณที่ต้องมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ กลไกการปรับปรุง/ลดข้อจำกัดเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาครัฐด้วย

มติที่ประชุม รับทราบการมอบหมายงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อมา ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมและแจ้งเวียนให้กรรมการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีกรรมการขอแก้ไข

ที่ประชุมมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่ได้รับการจัดสรรไม่เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ในหน้าที่ ๑๑ โดยขอให้มีการติดตามประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ควรเสนอความเห็นไปยัง รอว. เพื่อเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ กลไกการดำเนินงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และ Program Management Unit (PMU)

นายสุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ขณะนี้มีการแต่งตั้งประธานคณะกรรมการ กรรมการ และรักษาการผู้อำนวยการ พร้อมทั้งโอนบุคลากรจาก สกสว. และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และมีสถานที่ทำงานเรียบร้อยแล้ว โดยกลไกการดำเนินงานระหว่าง สกสว. และ Program Management Unit (PMU) จะเป็นส่วนสำคัญที่เชื่อมโยงการดำเนินงาน และมอบหมายให้ รศ. ดร. พงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์ รองผู้อำนวยการ สกสว. นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการออกแบบกลไกระบบการทำงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่และความเชื่อมโยงในการทำงาน (Interface) ของหน่วยงานระดับต่างๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ภาพรวมของการเชื่อมโยงการทำงาน (Interface) ระหว่าง สกสว. PMU และหน่วยงานระดับปฏิบัติมีขั้นตอนเริ่มต้นจากการถอดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) เป็น platform และ สกสว. รับผิดชอบดูแลในการถอด Platform ออกเป็นโปรแกรม และการเชื่อมโยงไปสู่การมอบหมายให้ PMU รับผิดชอบในแต่ละโปรแกรม ดังนั้น PMU จะรับผิดชอบ Sub-Program ที่อยู่ใต้โปรแกรมอีกระดับหนึ่ง นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้มีการติดตามประเมินผล ๒ ระดับ ได้แก่ ๑) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายยุทธศาสตร์และแผน ดำเนินการโดยคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง (รับผิดชอบโดย สวอช.) และ ๒) การประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของหน่วยงานในระบบ ววน. โดยคณะกรรมการติดตามประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (รับผิดชอบโดย สกสว.)

๒. หลักการในการดำเนินงานร่วมระหว่าง สกสว. และ PMU ได้แก่ การมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล การเป้าหมายร่วมกัน มีข้อมูลในการตัดสินใจ มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับกฎระเบียบ และมีการบริหารความเสี่ยง

๓. การจัดสรรงบประมาณจะแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ได้แก่

๑) Fundamental fund ซึ่งแบ่งออกเป็น

๑.๑) Basic research & Institutional capacity building fund จัดสรรงบประมาณให้กับ PMU เพื่อนำไปสนับสนุนทุนแก่โครงการงานวิจัยพื้นฐาน การพัฒนานักวิจัยใหม่ และสร้างความเข้มแข็งของงานวิจัยและการบริหารงานวิจัยของสถาบันความรู้ และสถาบันวิจัยในหน่วยงาน และ

๑.๒) Basic function fund จัดสรรงบประมาณตรงไปยังหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้าน ; วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) และดำเนินการตามพันธกิจของตนเอง ซึ่งอาจรวมโครงสร้างพื้นฐานด้าน ววน. ระดับชาติ และโครงการริเริ่มสำคัญของประเทศ โดยไม่ต้องผ่าน PMU

๒) Strategic fund คือ Competitive funding จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานบริหารจัดการโปรแกรม เพื่อนำไปสนับสนุนทุน (Granting) แก่หน่วยงานระดับปฏิบัติโดยต้องเป็นการทำวิจัยที่เน้นตอบยุทธศาสตร์และแผน ววน. ของประเทศ

๔. ได้มีการหารือภายใน สกสว. เกี่ยวกับกลไกภายในที่ทำหน้าที่ติดตามและดูแลให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ การจัดทำ Priority setting ระดับโปรแกรม โดยเรียกว่า Cluster Promoting Committee (CPC) เพื่อทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ววน. ของโปรแกรมต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) และช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงบประมาณทั้งโปรแกรมที่เป็น Flagship และ Non-Flagship กำกับทิศทางการพัฒนา ววน. สนับสนุนการทำงานของ PMU และหน่วยงานในระบบ ววน. รวมทั้งเสนอแนะภาพและแนวทางการสนับสนุนในลักษณะที่เป็น Cross-program และ Cross-platform ต่อ กสว.

๕. บทบาทและหน้าที่ของ PMU ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาและคัดเลือกโครงการและแผนงาน ววน. ให้สอดคล้องกับ OKR การบริหารโครงการและแผนงาน ววน. ผ่านการทำงานร่วมกับ Consortium ในรูปแบบ Quadruple helix (มหาวิทยาลัย ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม) เสนอแผนปฏิบัติการและวงเงินงบประมาณของโปรแกรมเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนฯ ออกสัญญาและสนับสนุนงบประมาณไปยังหน่วยดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรม ติดตามการใช้งบประมาณและผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนของโครงการ/แผนงาน ติดตามและประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของงานวิจัยและนวัตกรรม ผลักดันการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่การใช้ประโยชน์ พัฒนาและคัดเลือกโครงการ บริหารโครงการ ออกสัญญา ติดตามและประเมินผล

๖. โดยสรุปมีระบบงานอยู่ ๓ ส่วน ได้แก่

- การจัดทำแผนและกรอบงบประมาณ โดยมีกลไกคือ Strategic Consortium มีเครื่องมือ ได้แก่ ข้อมูล และ Canvas
- การจัดทำคำของบประมาณ มีกลไกคือ CPC PC ภายใต้ PMU คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ และ Operational Consortium มีเครื่องมือ ได้แก่ φόร์มคำขอต่างๆ ฟอร์มขอเสนอ Flagship และระบบสารสนเทศฯ
- การจัดสรรงบประมาณและการติดตามประเมินผล มีกลไก คือ CPC ระบบติดตามหนุนเสริมและระบบประเมินผล โดยมีเครื่องมือ ได้แก่ แผนปฏิบัติการของ PMU, Performance Agreement และระเบียบการเงิน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. หลักการในการดำเนินงานร่วมระหว่าง สกสว. และ PMU ดังนี้

- จะต้องจัดทำระบบตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วในระดับ Real time เพื่อสามารถแก้ปัญหาได้
- การดำเนินงานในระดับที่ถูกส่งต่อยุทธศาสตร์และแผนลงไปจะต้องมีจุดโฟกัสที่แคบลงและสอดคล้องกับภาพใหญ่
- ไม่ควรเรื่องการวัดผลที่เป็นตัวชี้วัด (Key Performance Indicator หรือ KPI) เพียงอย่างเดียว ต้องให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกัน ความเชื่อมโยง และการสร้างความไว้วางใจ

๒. สกสว. ควรมีบทบาทในการหารือร่วมกับ สอวช. และ PMU เรื่องโครงสร้างของหน่วยปฏิบัติงานวิจัยในประเทศให้มีความเหมาะสมต่อการทำวิจัยและนวัตกรรมในยุคใหม่ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้จริง และเสนอให้แก่คณะกรรมการระดับชาติ

๓. ควรมีการวางกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินทางปัญญาที่ที่เอื้อต่อการสร้างแรงจูงใจแก่นักวิจัย โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรา ๒๙ (๔) กำหนดให้ผู้สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาของคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหลักการสำคัญคือทำให้ผู้รับทุนเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยนักวิจัยสามารถเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรมได้หากผู้รับทุนที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดไม่ประสงค์จะเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้น และยังได้กำหนดให้มีการแบ่งปันรายได้ให้นักวิจัยเมื่อผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นถูกนำไปใช้ประโยชน์ รวมถึง การกำหนดเงื่อนไขความเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของบริษัทต่างชาติด้วย นอกจากนี้ ในประเด็นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาควรนำแนวปฏิบัติที่ดี (Best practice) ของบริษัทเอกชนและของต่างประเทศ นำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อระบบ อววน. อีกทั้ง ควรเร่งการออกกฎ ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้หน่วยงานในระบบนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายที่จะออกมาบังคับใช้

๔. กลไกการบริหาร Platform จะต้องทำให้เกิดความชัดเจนอย่างมาก โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ PMU และสามารถอธิบายส่วนที่เป็น Cut across ได้ เช่น เรื่องกำลังคน เรื่องวิจัยและนวัตกรรมเชิงพื้นที่ และการใช้ประโยชน์งานวิจัยและนวัตกรรม

๕. สกสว. จะต้องเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำ OKRs Canvas ที่เห็นภาพรวมของทั้งประเทศ โดยจะต้องทำให้เห็นว่าประเด็นเร่งด่วนของประเทศ เช่น PM๒.๕ มีการกำหนดเป้าหมายอย่างไร หรือทิศทางที่ อว. มุ่งเน้นเพื่อแก้ปัญหาระดับประเทศ และมีทิศทางอย่างไร เพื่อส่งต่อให้แต่ละ PMU ที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ ไปหาหน่วยงานปฏิบัติการวิจัยและนวัตกรรม โดยมีลักษณะ Competitive bidding เพื่อรับงบประมาณไปดำเนินการ ดังนั้น การกำหนดบทบาทหน้าที่ (Division of labor) จึงต้องทำให้ชัดเจนมากขึ้นกว่านี้

๖. จะต้องมีการปรับระเบียบการรับทุน และการจัดทำ Performance agreement ของหน่วยงานรับทุน เช่น มหาวิทยาลัย ให้สามารถปฏิบัติได้ ยกตัวอย่าง ทุนวิจัยที่เป็น Competitive bidding ที่เป็นเงินก้อนใหญ่ มหาวิทยาลัยจะต้องมีประกาศรองรับให้สามารถดำเนินการได้ จึงควรต้องมีการให้แนวทางและแจ้งมหาวิทยาลัยเพื่อรับดำเนินการให้ทันกับการรับงบประมาณดังกล่าว

๗. PMU ควรสร้างกรอบการดำเนินงานของโปรแกรมที่ตัวเองรับผิดชอบ และนำเสนอกับ คณะกรรมการของ PMU เพื่ออนุมัติและนำหรือกับ สกสว. เพื่อการกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ซึ่งในทาง ปฏิบัติ งานของแต่ละ PMU จะมีความทับซ้อนไม่ได้ตัดขาดจากกัน จึงควรต้องมีการหารือระหว่าง PMU ด้วย เช่นกัน

๘. บทบาทของ สกสว. ในการทำ Performance agreement กับ PMU น่าจะมีความใกล้เคียงกับที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ทำกับองค์การมหาชน แต่ไม่ใช่เป็นทำในลักษณะการจัดสรร ตามวงเงิน แต่เป็นการทำ Budget allocation คือ การระบุงเงิน และการเบิกจ่ายวงเงินกรอบใหญ่เพื่อการทำ สัญญากับหน่วยงานระดับปฏิบัติ

๙. ระเบียบการใช้เงินจะต้องมีความชัดเจน เนื่องจากผู้รับทุนมีความหลากหลาย และบางแห่งไม่ใช่ หน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ระเบียบจะต้องมีความชัดเจนและครอบคลุมเพื่อให้ PMU สามารถดำเนินงานได้

๑๐. กลไกการติดตามและประเมินผลของหน่วยงานทั้ง ๓ ระดับ โดยมี สกสว. อยู่ตรงกลางระหว่าง สอวช. และ PMU จะนำไปสู่การมองเห็นอนาคต และร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์หลักที่จะทำงานร่วมกันจะ ดำเนินการต่อไปอย่างไร ทั้งนี้ การทำงานร่วมกันควรเป็นไปในลักษณะการหารือร่วมกัน (Dialog process) โดยไม่ ควรกำหนดกระบวนการทำงานแบบตายตัว (Rigid) มากเกินไป

มติที่ประชุม รับทราบกลไกการดำเนินงานระหว่าง สกสว. และ PMU โดยขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ในแต่ละระดับประสานการทำงานร่วมกันตามแนวทางข้อเสนอแนะของที่ประชุม รวมถึงการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในระยะต่อไปด้วย

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ การจัดทำงบประมาณตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

นายสุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ ผู้อำนวยการ สกสว. มอบหมายให้ รศ. ดร. สมปอง คล้ายหนองสรวง รองผู้อำนวยการ สกสว. นำเสนอที่ประชุมถึงการจัดทำงบประมาณตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดย สกสว. ได้เสนอ “หลักเกณฑ์การจำแนกงบประมาณ เพื่อโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔” ที่ได้รับความเห็นชอบจาก สกสว. แล้ว รายละเอียดหลักเกณฑ์ดังกล่าว สรุปได้ ดังนี้

มาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑) คำของงบประมาณรายจ่ายประจำและรายจ่ายตามภารกิจของหน่วยงานที่มีใช้โครงการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อสำนักงบประมาณได้โดยตรง และให้สำนัก งบประมาณจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมแต่ละหน่วย

(๒) คำของงบประมาณเพื่อโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) กำหนด และให้ กสว. พิจารณาคำขอและผลการดำเนินการของหน่วยงาน แต่ละหน่วยในปีที่ผ่านมาประกอบการจัดสรรเงินกองทุนให้เป็นงบประมาณของหน่วยงาน

งปประมาณด้าน ววน. กำหนดในมาตรา ๑๗ (๒) ซึ่งต้องจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๗๐ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบโดยหลักการ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ครอบคลุมงบประมาณตามแผนงานตาม “โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์” ที่สำนักงบประมาณกำหนดขึ้น ดังต่อไปนี้

- แผนงานยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
- แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
- แผนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ครอบคลุมถึงกิจกรรม ดังต่อไปนี้
 - กิจกรรมการวิจัยและพัฒนา
 - กิจกรรมนวัตกรรม

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ กิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมจะไม่โดยไม่รวม มาตรา ๑๗ (๑) ซึ่งต้องจัดสรรงบประมาณตรงจากสำนักงบประมาณ ประกอบด้วยประเภทงบประมาณ ดังต่อไปนี้

- งบประมาณบุคลากรภาครัฐ
- งบประมาณดำเนินงาน
- งบประมาณลงทุนโดยเฉพาะที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

และไม่รวม มาตรา ๑๗ (๒) ซึ่งอนุโลมให้ไม่ต้องจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วยประเภทโครงการ ดังต่อไปนี้

- โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โครงการวิจัยและนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ (ยกเว้นที่ไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หรือ dual use ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด)

และไม่รวม มาตรา ๔๕ (๑) (๒) (๔) ของ พ.ร.บ. การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และไม่รวมงบลงทุนและงบเงินอุดหนุน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ

โดยขั้นตอนการดำเนินการต่อไปจะทำการสื่อสารกับหน่วยงานในระบบ ววน. และสำนักงบประมาณเพื่อจัดแยกงบประมาณให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำงบประมาณตามมาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. สกสว. จะต้องมีข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่ผ่านมาว่าได้ลงทุนงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมไปในด้านใดแล้วบ้าง และเกิดผลลัพธ์ (Deliverable) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายประเทศหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำไปสู่การจัดทำเป้าหมาย หลักเกณฑ์ การขอรับงบประมาณในปีต่อๆ ไป

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์งบประมาณด้าน ววน. จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายโดยลำดับความสำคัญของประเทศ และเกณฑ์นี้จะเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานทำค่าของงบประมาณได้ตรงตามเป้าหมายของประเทศ และการจัดสรรงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครอบคลุมถึง งบประมาณด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยและสร้างนวัตกรรม (Technology Acquisition) โดยจะมีหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) เป็นผู้รับผิดชอบภารกิจในด้านนี้เพื่อให้เกิดการต่อยอดงานวิจัยไปยังผู้ใช้ประโยชน์สูงสุด

๔. ควรมีการจัดทำ OKRs Landscape ของการดำเนินการผ่านมา เป้าหมายของประเทศ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายและยุทธศาสตร์ อววน. ที่ระบุเป้าหมายของหลักเกณฑ์ฯ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง และเสนอให้นำ OKRs Landscape มาพิจารณาในที่ประชุม เพื่อส่งข้อมูลต่อให้แก่หน่วยงานบริหารจัดการทุน และหน่วยงานทำวิจัยและนวัตกรรมได้เห็นถึง OKRs Landscape ดังกล่าวเพื่อส่งข้อเสนอขอรับงบประมาณในปีนั้นๆ ต่อไป

๕. PMU จะเป็นหน่วยงานที่ตัดสินใจในการให้ทุนตาม OKRs Landscape ที่ทาง สกสว. ได้จัดทำ ทั้งในส่วนของงบประมาณแบบ Top down และ Bottom up โดยในส่วนของ Bottom up PMU จะเป็นผู้ประกาศรับข้อเสนอโครงการ (Call for proposal) ภายใต้ OKRs ที่ได้ตกลงกันไว้ และมีงบประมาณอีกส่วนหนึ่งที่กันไว้สำหรับข้อเสนอโครงการที่ยังไม่ตรงตามเป้าที่วางไว้ชัดเจน ซึ่งส่วนนี้นักวิจัยอาจสามารถรับงบประมาณโดยตรงได้

๖. PMU ต้องมีความสามารถในการคัดเลือกผู้รับทุนว่ามีศักยภาพและความสามารถจะทำตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานจะต้องมีความยืดหยุ่น

มติที่ประชุม รับทราบ และขอให้ สกสว. พิจารณานำข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปดำเนินการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานพัฒนาและออกแบบระบบการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งที่ประชุมสืบเนื่องจากวาระ ๑.๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ การมอบหมายให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ดำเนินการออกแบบและพัฒนาระบบงบประมาณ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ระบบการทำงานด้านการอุดมศึกษา ระบบการจัดสรรและบริหารทุนของประเทศ และระบบโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอเสนอที่ประชุมพิจารณาเสนอแนะต่อ รอว. จัดตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ๓ คณะ รวมถึงพิจารณาองค์ประกอบ บทบาทอำนาจหน้าที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
 - ออกแบบกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณ
 - ออกแบบและพัฒนาระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบ Multi-year
 - เสนอรูปแบบการจัดทำข้อตกลงในการดำเนินโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือโครงการวิจัยและนวัตกรรมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษากับสำนักงานปลัดกระทรวง (สป.อว.)

๒. ระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

- จัดทำข้อเสนอการยกเว้นมีให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับแก่การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
- พัฒนาและออกแบบกลไกการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

๓. การจัดโครงสร้างระบบหน่วยงาน

- ออกแบบระบบการทำงานด้านการอุดมศึกษา
- ออกแบบระบบการจัดสรรและบริหารทุนของประเทศ
- ออกแบบระบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. บทบาทของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีความเกี่ยวพันหรือความทับซ้อนกับคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา และคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้าน ววน. ที่จัดตั้งขึ้นมาตรา ๑๒ พระราชบัญญัติสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือไม่ ซึ่งได้มีการชี้แจงเพิ่มเติมว่า บทบาท อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานชุดที่จะตั้งขึ้นนี้จะไม่ซ้ำซ้อน โดยจะทำภาพรวมของงบประมาณทั้ง ๒ ด้านให้มีความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ บทบาทหน้าที่ควรรวมถึงประเด็นการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนและการทำบัญชี และควรคำนึงถึงกรณีที่งบประมาณถูกจ่ายลงไปยัง PMU แล้วใช้ไม่หมดงบประมาณจะถูกจัดเก็บหรือส่งคืนไปที่ใด

๒. คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ควรมีผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่วางหลักเกณฑ์กลางในการบริหารงานขององค์การมหาชน และผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ที่อยู่ระหว่างผลักดันเรื่องนี้ เป็นองค์ประกอบด้วยเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงและสามารถผลักดันให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

๓. ควรขยายขอบเขตบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ให้กว้างมากขึ้น โดยครอบคลุมเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี การบริหารจัดการและการแบ่งปันผลประโยชน์ในทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยีชีวภาพ บัญชีนวัตกรรม และระบบนิเวศนวัตกรรม (Ecosystem) โดยอาจขยายขอบเขตภายหลังจากที่ทำเรื่องระบบการจัดซื้อจัดจ้างสำเร็จแล้วได้

๔. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการตั้งคณะทำงาน/คณะกรรมการการจัดโครงสร้างระบบหน่วยงานบทบาท จะเกี่ยวข้องกับการทำงาน (Function) ของหน่วยงานในกระทรวง อว. ซึ่งขณะนี้กระทรวงมีพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวง อว. แล้ว ดังนั้น การดำเนินงาน บทบาท หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานชุดนี้จะต้องสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานควรดำเนินงานโดยคนที่ทำงานเกี่ยวกับ Function แต่อาจทำได้โดยการจัดทำข้อเสนอมายังคณะกรรมการปฏิรูปฯ เพื่อให้การเสนอแนะ

การทำงานที่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานเช่นนี้ จะต้องมีองค์ประกอบในการสนับสนุนการทำงานที่เข้มแข็งมากโดยใช้อำนาจของกระทรวงด้วยเพื่อให้สามารถทำงานได้จริง

๕. ควรมีแนวทางในการเชื่อมโยงระบบ อววน. กับการทำงานของกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย อว. ต้องจัดทำแผนขับเคลื่อน อววน. ภายในของกระทรวง และให้คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานที่แต่งตั้งขึ้นทำหน้าที่วางทิศทางในการทำงาน

มติที่ประชุม เห็นชอบให้มีการเสนอ รอร. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ๓ คณะ ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ พร้อมทั้งพิจารณานำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปดำเนินการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓.๔ ข้อเสนอการจัดตั้ง Program Management Unit (PMU) ด้านความมั่นคงของประเทศ

พลตรี สมเกียรติ สัมพันธ์ รองเจ้ากรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม นำเสนอแนวคิดการจัดตั้ง PMU ด้านความมั่นคงของประเทศ โดยการบริหารงานวิจัยและพัฒนาการทหารของกระทรวงกลาโหมในปัจจุบันยึดหลักการตามนโยบายและงบประมาณไว้ที่กระทรวงกลาโหม และแยกการปฏิบัติการวิจัยไปตามหน่วยที่ขึ้นตรงของกระทรวงกลาโหม ใช้การบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในนาม “คณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม” ประกอบด้วยคณะกรรมการ ๔ คณะ คือ

๑. คณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม
๒. คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร กระทรวงกลาโหม (กทว.กท.) โดยภายใต้คณะกรรมการคณะนี้ได้จัดตั้งอนุกรรมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร กระทรวงกลาโหม (อกทว.กท.) ประกอบด้วย
 - ๑) อกทว.กท.บริหาร ทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ จัดทำนโยบายการวิจัย กลั่นกรองคำขอโครงการ และกลั่นกรองการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
 - ๒) อกทว.กท.วัดผลและประเมินผล ทำหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์การวัดผล ติดตามประเมินผลโครงการ และให้ความเห็นชอบการดำเนินโครงการวิจัย
 - ๓) อกทว.กท.ส่งเสริม ทำหน้าที่ ให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการวิจัย พิจารณาหลักเกณฑ์ให้รางวัลนักวิจัย และคัดเลือกผลงานวิจัยดีเด่น
๓. คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ กระทรวงกลาโหม (กมย.กท.)
๔. คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม (กอป.กท.)

คณะกรรมการดังกล่าว เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการวิจัยและการมาตรฐาน ให้สามารถเชื่อมโยงสู่ฐานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ งานวิจัยและพัฒนาด้านความมั่นคงมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ยุทธโธปกรณ์/งานวิจัยมีคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากสิ่งอุปกรณทั่วไป (หายาก/มีราคาแพง/มีกฎหมายคุ้มครอง)
๒. ข้อจำกัดบางประการในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (บุคลากร/สถานที่/ห้วงเวลา/...)

๓. ข้อมูลหรือองค์ความรู้บางประการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง หรือเป็นข้อมูลที่มีชั้นความลับของทางราชการ
๔. เหตุผลและความจำเป็น/วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง อาทิ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการต่อรอง หรือ เพื่อเป็น Smart Buyer Smart User
๕. งานวิจัยและนวัตกรรมทางทหาร อาจจะเกี่ยวข้องกับยุทธโศปกรณ์หลักของกองทัพ
๖. งานวิจัยและนวัตกรรมทางทหาร จะเกี่ยวพันกับระบบงานอื่น ๆ ของกระทรวงกลาโหมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จึงเสนอให้มีการจัดตั้ง PMU ด้านความมั่นคงของประเทศ ในรูปแบบ Funding Agency เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเพื่อความมั่นคงแบบบูรณาการในภาพรวมของประเทศ ให้มีความเป็นเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อน (ต่างคน ต่างทำ) อันจะส่งผลให้มีผลงานวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ สามารถขยายผลสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้กลไกการบริหารจัดการในรูปแบบบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคง และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ร่วมกับคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วยคณะกรรมการย่อย ๔ คณะ ดังกล่าวข้างต้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. การจัดตั้ง PMU ให้ครอบคลุมภารกิจในหลายลักษณะที่ตบโจทย์ของประเทศ ไม่ควรให้กระจาย (Fragmented) และเป็น Sectoral มากเกินไป
๒. กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกองทุนระดับประเทศ ดังนั้น เทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศสามารถเสนอขอของบประมาณผ่านกองทุนดังกล่าวนี้ได้
๓. มีข้อสังเกตว่า การวิจัยและพัฒนาด้านความมั่นคง จะเกี่ยวข้องกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) ซึ่งเป็นหน่วยสนับสนุนการวิจัยเฉพาะด้าน ภายใต้กระทรวงกลาโหม โดยสามารถปรับมาเป็น PMU ได้เหมาะสมกว่าสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (สป.กท.) เนื่องจาก สป.กท. เป็นหน่วยงานด้านนโยบาย หากดำเนินการสนับสนุนทุนด้วยอาจเกิดปัญหาเรื่องการขัดผลประโยชน์ (Conflict of Interest)
๔. ควรมีการหารือในรายละเอียดร่วมกันระหว่าง สอวช. สกสว. สป.กท. และ สทป. เพื่อเสนอโครงสร้างและกลไกการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบและขอให้ให้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปพิจารณาเพื่อหาแนวทางการทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ระเบียบวาระที่ ๓.๕ การจัดโครงสร้างส่วนราชการในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

นายสรนิต ศิลธรรม ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รายงานที่ประชุมให้ทราบเรื่อง การจัดโครงสร้างส่วนราชการในกระทรวง อว. เป็นการนำเสนอในหลักการก่อน และภายหลังจากที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. เห็นชอบแล้ว จะนำกลับไปทำรายละเอียดการดำเนินงานต่อไป

นางอรสา ภาววิมล รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา นำเสนอการแบ่งกลุ่มภารกิจ โครงสร้าง สป.อว. ๓ กลุ่มภารกิจหลัก และ ๑ กลุ่มภารกิจทั่วไป ดังนี้

๑. ส่งเสริมและพัฒนากำลังคนและทุนทางปัญญา (Manpower & Brainpower) มีภารกิจเกี่ยวกับ การสร้างและพัฒนากำลังคน Manpower ที่ตอบโจทย์ประเทศ การพัฒนา Brainpower การสร้าง เครือข่ายความร่วมมือ (Network/Partnership) และ การพัฒนานักศึกษา

๒. ส่งเสริมและพัฒนาระบบนิเวศน์ อววน. (RDI ecosystem) มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดให้มีโครงสร้าง พื้นฐาน (Infrastructure) ข้อมูล (Information) บริการ (Service) และทุน (Seed fund) รวมถึง การสร้างความ ร่วมมือ (Partnership) เพื่อการพัฒนา อววน.

๓. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน อววน. (Transformation) มีภารกิจเกี่ยวกับ การ Reinventing universities/ Research institutions การแบ่งกลุ่มยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย Reinventing Universities and Research Institutions การสร้างธรรมาภิบาล คุณภาพและมาตรฐาน

๔. ยุทธศาสตร์และสนับสนุน อววน. มีภารกิจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน อววน. ได้แก่ การ จัดทำยุทธศาสตร์และแผน การเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างประเทศ การจัดทำฐานข้อมูล อววน. (Data lake) งาน เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) คณะกรรมการมาตรฐานอุดมศึกษา (กมอ.) และคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (กพอ.) และการสนับสนุน อววน. ได้แก่ งานบริหารงานกลาง งานพัฒนา ระบบบริหาร การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การตรวจสอบภายใน การตรวจราชการ และงานด้าน กฎหมาย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. ที่ผ่านมา การเชื่อมโยงพื้นที่ของ อว. ดำเนินการผ่านมหาวิทยาลัยและอุทยานวิทยาศาสตร์ สำหรับ โครงสร้างของ สป.อว. ใหม่ นี้ ควรเชื่อมโยงพื้นที่ผ่านเครือข่ายมหาวิทยาลัย ๙ เครือข่าย ศูนย์ภาคของ กระทรวงวิทยาศาสตร์เดิม สำนักงานอุทยานวิทยาศาสตร์ และโครงสร้างใหม่ ซึ่งรวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปยัง ชุมชนด้วย และควรดำเนินการร่วมกับกระทรวงต่างๆ เพื่อสร้างผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่มากยิ่งขึ้น

๒. กระทรวง อว. มีหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานภายใต้กำกับที่มีองค์กรของรัฐรูปแบบใหม่ และองค์กร มหาชนจำนวนมาก ดังนั้น ควรมีกลไกให้เกิดการประสานการทำงานที่เชื่อมโยงและไม่ซ้ำซ้อน และดำเนินการร่วมกับ มหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งควรอยู่ภายใต้กิจกรรมที่ ๒ (กลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริม พัฒนา และการใช้ประโยชน์ระบบ นิเวศน์ อววน.)

๓. การออกแบบโครงสร้างใหม่ของกระทรวงจะต้องคำนึงถึงงานที่จำเป็นมากกว่าการจัดคนลง โครงสร้าง โดย สป.อว. จะเป็นหน่วยงานที่อยู่ตรงกลางและมีงานที่จำเป็น ได้แก่ งานข้อมูล งานมาตรฐาน งานธรรมาภิบาล งาน Integration ของหลายๆ ส่วน ซึ่งจำเป็นต้องออกแบบให้ดีเพื่อให้เป็นโครงสร้างของการพัฒนา ความรู้ และงานเลขานุการของการประชุมคณะกรรมการชุดต่างๆ เช่น กกอ. กมอ.

๔. การจัดโครงสร้างต้องเห็นภาพรวมทั้งหมด และสิ่งที่ต้องทำให้ชัดคือการหาวิธี Interface กับ หน่วยงานอื่น ไม่ให้เกิดการซ้อนทับและสามารถทำงานร่วมกันได้ เช่น การ Interface กับหน่วยบริหารจัดการทุนด้าน กำลังคน (Manpower/Brainpower) สป.อว. จะต้องทำหน้าที่ตัวกลางบริหารจัดการ เป็นต้น นอกจากนี้ สป.อว. มี บทบาทชัดเจนในเรื่องการเป็นหลักในงานสนับสนุน (Core function) ได้แก่ Central shared service เช่น เรื่อง คลัง เรื่องต่างประเทศ ทำอย่างไรให้มีกลยุทธ์ (Strategy) และไปสนับสนุน (Support) หน่วยงานอื่น ๆ การเชื่อมโยง กับหน่วยงานต่างประเทศ และสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ ให้มียุทธศาสตร์กับต่างประเทศ และ นโยบายจาก

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) และ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) และการบริหารราชการที่เชื่อมโยงกับ สปป. ก.พ.ร.

๕. เพื่อให้เกิดความคล่องตัวทีมงานที่เป็น Agile team โดยอาจมาจากมหาวิทยาลัย เข้ามาร่วมทำงานเสริมกับข้าราชการ และจะต้องเป็นทีมงานประจำที่สามารถดำเนินการต่อเนื่องด้วย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรให้มีการบรรจุข้าราชการเพิ่ม

๖. สปป.อว. ควรกำหนดกิจกรรม Value chain ของแต่ละภารกิจให้ชัดเจน เช่น ด้านนโยบาย ด้านงบประมาณ การใช้ประโยชน์ (Ecosystem) และการบริหารงานเชิงพื้นที่ เพื่อให้เห็นความชัดเจน และเห็นผลลัพธ์ ผลกระทบ และวางแผนปฏิบัติงาน (Action plan) ซึ่งต้องนำส่งรายละเอียดไปที่คณะกรรมการโครงสร้างกระทรวงฯ และส่งไปยัง กพร. ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๒ เดือนในการดำเนินการ

นางสาววิภารัตน์ ดือ่อง รองผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) นำเสนอภารกิจ หน้าที่ และอำนาจของ วช. ที่ภารกิจสอดคล้องกับกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และตอบเป้าหมาย OKR โดยโครงสร้างของ วช. จำนวน ๔ กอง ได้แก่

- ๑) กองสนับสนุนการวิจัยนวัตกรรม ๑ มีภารกิจในการขับเคลื่อนโครงการ Grand Challenge และการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญด้านการพัฒนาเกษตรกรรม พลังงานและสิ่งแวดล้อม
- ๒) กองสนับสนุนการวิจัยนวัตกรรม ๒ มีภารกิจในการขับเคลื่อนโครงการ Grand Challenge และการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญด้านการพัฒนาสังคม การศึกษา และสาธารณสุข
- ๓) กองสนับสนุนการวิจัยนวัตกรรม ๓ มีภารกิจในการขับเคลื่อนโครงการ Grand Challenge และการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญด้านการวิจัยพื้นฐาน และการส่งเสริมเส้นทางอาชีพ
- ๔) กองสนับสนุนการวิจัยนวัตกรรม ๔ มีภารกิจขับเคลื่อนโครงการ Grand Challenges และการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญในด้านอุตสาหกรรมการผลิตและบริการยุคใหม่

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. การขับเคลื่อนโครงการ Grand challenge เป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นภารกิจที่ใหญ่ และมีหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตร โดยจะต้องเป็นการให้ทุนแบบ Competitive funding โดยมีความเฉพาะ (Specific) ที่แตกต่างจากหน่วยบริหารจัดการทุนอื่นๆ ดังนั้น จึงควรมีกลไกในการหารือกับ PMU อื่นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความทับซ้อนกัน
๒. งานที่เป็นภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งของ วช. นอกเหนือจากการให้ทุน คือ งานมาตรฐานการวิจัย โดยขอให้มีการจัดเตรียมข้อมูลไว้เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการโครงสร้างกระทรวงฯ และ กพร. ด้วย
๓. การจัดโครงสร้างของ วช. ซึ่งเป็นหนึ่งใน PMU ควรมีการบริหารจัดการที่คล้ายคลึงกับ PMU อื่นๆ โดยมีความยืดหยุ่น และในอนาคต อาจวางแผนปรับเปลี่ยนหน่วยงานไม่ให้เป็นการ

มติที่ประชุม

รับทราบ และขอให้ให้นำข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปดำเนินการจัดเตรียมรายละเอียดเพื่อนำเสนอคณะกรรมการการจัดโครงสร้างกระทรวงฯ และ กพร. ตามลำดับ

ระเบียบวาระ ๔ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ประธานฯ ได้กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ครั้งต่อไปในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๓.๓๐ น.

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

นางสาวศรีฉัตร ไขยวงศ์วิลาณ
นางสาวมนันยา ชุณหวิธานนท์
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสาวนิรดา วีระโสภณ
นางสาวสิริพร พิทยโสภณ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม